
ESTUDI TRADUCTOLÒGIC I ELABORACIÓ D'UN GLOSSARI DE DRET CONSTITUCIONAL DE L'ÈPOCA FRANQUISTA

Laia Vilatersana Alsina

Marta Company Borràs

Treball final de grau

Grau en Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya i Universitat Oberta de Catalunya

Juny 2023

CONTINGUT

<i>Resum</i>	- 4 -
<i>Abstract</i>	- 4 -
1. Introducció	- 5 -
1.1. Justificació.....	- 5 -
1.2. Metodologia.....	- 6 -
1.3. Estructura	- 7 -
1.4. Objectius	- 8 -
2. Marc teòric	- 9 -
2.1. La persecució de la llengua catalana abans del franquisme	- 9 -
2.1.1. La II República.....	- 9 -
2.2. Durant la guerra.....	- 10 -
2.3. La postguerra	- 11 -
2.4. El genocidi cultural frustrat.....	- 13 -
3. La llengua catalana en l'àmbit de la justícia	- 15 -
4. Elaboració del glossari traductològic	- 18 -
5. Anàlisi del glossari traductològic i les lleis orgàniques	- 19 -
5.1. Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària. («BOE» 239, de 5-10-1979.).....	- 19 -
5.2. Llei 18/1989, de 25 de juliol, de bases sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària. («BOE» 178, de 27-7-1989.).....	- 19 -
5.3. Llei Orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat. («BOE» 122, de 23-5-1995.).....	- 20 -
5.4. Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. («BOE» 313, de 29-12-2004.)	- 21 -
5.5. Reflexió general sobre el glossari.....	- 21 -
6. Conclusions	- 23 -
7. Font documentals	- 25 -

7.1. Bibliografia	- 25 -
7.2. Web grafia.....	- 25 -
8. Annex	- 28 -
I. GLOSSARI TRADUCTOLÒGIC	- 28 -
II. LLEIS ORGÀNIQUES.....	- 47 -

RESUM

Aquest treball de final de grau inclou un estudi sobre la prohibició del català durant l'època del franquisme i si, en conseqüència d'aquest fet històric, hi ha hagut una pèrdua de terminologia jurídica en català. En primer lloc, s'ha dut a terme una recerca d'informació sobre com es va veure afectada la llengua catalana durant el franquisme. A continuació, s'ha buscat com es troba la situació de la llengua catalana en l'àmbit de la traducció jurídica en l'actualitat. Després, s'ha prosseguit a la cerca de quatre lleis orgàniques que hagin estat redactades després del franquisme, per veure si la terminologia jurídica en català ha augmentat o no arran de la prohibició de la llengua durant el franquisme. S'ha escollit quatre lleis orgàniques per centrar-se en una sola branca del dret: el constitucional. S'ha escollit aquesta branca del dret perquè s'ha vist que les lleis podrien ser un bon exemple per veure si la terminologia jurídica ha anat variant o no, ja que se n'han redactat moltes a partir de la finalització del franquisme. Per tal d'obtenir un ventall de terminologia ben variada, s'han escollit lleis orgàniques que tractin temes ben diversos. Una vegada s'han obtingut les diferents lleis, s'ha prosseguit a realitzar un buidatge terminològic de cadascuna d'elles per tal d'elaborar un glossari traductològic català-anglès de tota la terminologia cercada. Finalment, s'ha elaborat una anàlisi del glossari elaborat per tal de veure si realment hi ha una mancança de terminologia jurídica en català o no.

Paraules clau: franquisme, traducció jurídica, llengua catalana, dret constitucional, terminologia jurídica, glossari traductològic.

ABSTRACT

This final degree project includes a study on the prohibition of the Catalan language during Francoism and whether, because of this historical fact, there has been a loss of legal terminology in Catalan. First, research has been carried out on how the Catalan language was affected during Francoism. Next, a study was made of the current situation of the Catalan language in the field of legal translation. Next, a search has been made for the current situation of the Catalan language in the field of legal translation. This was followed by a search for four organic laws that were drafted after Francoism, to see whether legal terminology in Catalan has increased as a result of the prohibition of the language during Francoism. Four organic laws have been chosen to focus on a single branch of law: constitutional law. This branch of law has been chosen because it has been seen that the laws could be a good example to see if the legal terminology has changed or not, since many have been drafted after the end of Francoism. In order to obtain a wide range of terminology, organic laws dealing with a great variety of subjects have been chosen. Once the different laws had been obtained, the terminology used in each of them have been then analysed in order to compile a Catalan-English translation glossary of all the terminology searched for. Finally, an analysis of the glossary was carried out to see whether there really is a lack of legal terminology of Catalan.

Keywords: Francoism, legal translation, Catalan language, constitutional law, legal terminology, translation glossary.

1. INTRODUCCIÓ

S'ha observat que la llengua catalana té molt poca presència dins de l'àmbit de l'Administració de justícia. A part de la pobre representació de la llengua catalana dins de l'àmbit jurídic, també s'ha vist que hi ha una clara mancança de terminologia jurídica en català. Plantejant-se el per què d'aquesta mancança i, tirant una mica enrere a la història, s'ha topat amb el franquisme i s'ha vist que el motiu d'aquesta mancança podia ser el següent: hi va haver una clara prohibició del català i, en conseqüència, no es podien elaborar traduccions jurídiques en aquesta llengua. Només es podien realitzar en castellà. Tenint en compte aquest fet, han començat a sorgir moltes altres qüestions i s'ha sentit la necessitat de començar a investigar i resoldre-les.

Per tal de sintetitzar tota la informació sobre aquest tema que ha interessat tant, s'ha pensat en centrar-se en l'evolució que ha experimentat la llengua catalana en l'àmbit de la traducció jurídica-econòmica després del franquisme. S'ha pensat en elaborar un punt del treball que sintetitzi com es va veure afectada la llengua catalana durant el franquisme. D'aquesta manera, s'afegeix una primera idea teòrica sobre què es vol demostrar a continuació: si, arran de la prohibició de la llengua catalana durant el franquisme hi ha certa mancança de terminologia jurídica en català i, si és així, si ha augmentat o no.

Per dur a terme la resta del treball, s'ha volgut centrar en alguna branca específica del dret i s'ha acabat optant pel dret constitucional, ja que s'ha pensat que es podria trobar una gran varietat d'exemples de textos oficials de cada època i, així, poder contrarestar amb claredat l'evolució terminològica que hi ha hagut. Per tal de recollir la terminologia del dret constitucional en català, s'ha elaborat un glossari. D'aquesta manera es podria veure reflectida l'evolució que ha anat fent la llengua i els nous termes que ha anat incorporant partint d'una època on es pensa que gairebé es va perdre tota la base terminològica.

1.1. JUSTIFICACIÓ

La idea d'aquest treball es va començar a desenvolupar fa dos anys, cursant l'assignatura de Traducció Jurídica i Econòmica I. Durant la realització d'aquesta assignatura, es va veure que hi havia una manca de materials en català de traducció jurídica anglès-català i per això s'ha de fer ús de materials de la combinació anglès-castellà. Per tant, calen moltes més eines i recursos per a la traducció anglès-català i una bona oportunitat per aportar el nostre granet de sorra seria crear materials, manuals, glossaris, etc.

A partir d'aquesta primera idea, comença cert interès per esbrinar el per què d'aquesta mancança de materials en català i s'arriba a la conclusió que la prohibició de la llengua catalana

durant el franquisme hi podria tenir alguna cosa a veure. És per aquest motiu, que es planteja la hipòtesi següent: si, arran de la prohibició de la llengua catalana durant el franquisme hi ha certa mancança de terminologia jurídica en català. A partir d'aquesta hipòtesi, es comença a pensar com es podria demostrar i què es podria fer per remeiar-ho. Amb el plantejament d'aquestes qüestions s'arriba a la conclusió que seria interessant elaborar un glossari.

En un primer moment, l'objectiu inicial d'aquest treball va ser dur a terme un glossari terminològic sobre dret constitucional. Ara bé, tenint en compte les limitacions de l'extensió del treball, es va haver d'acotar la tasca que es volia dur a terme. Va ser per aquest motiu que es va decidir crear un glossari traductològic sobre dret constitucional. Perquè no fos massa extens, es va decidir seleccionar varis textos que tracten un mateix tema: el dret constitucional. Es va optar per aquesta branca del dret perquè es va considerar que es tracta d'una branca que ofereix lleis de diverses temàtiques i, tot i haver d'acotar el glossari, es podria aconseguir una petita mostra de terminologia variada. La selecció de textos es va realitzar de manera acurada, procurant que cadascun aportés diferent terminologia pel glossari que es volia elaborar. D'aquesta manera, es va escollir, en primer lloc, la llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària. A continuació, es va optar per seleccionar la llei 18/1989, de 25 de juliol, de bases sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària. La tercera llei que es va escollir va ser la llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat. Per últim, es va seleccionar la llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

1.2. METODOLOGIA

Atès que la idea inicial era dur a terme un glossari terminològic sobre el dret constitucional, es va sospesar el fet de realitzar un glossari terminològic sobre la mateixa branca del dret però afegint-hi algunes limitacions. Veient, però, que aquesta elecció podria seguir sent massa extensa, es va arribar a la conclusió de dur a terme un glossari traductològic.

Tot i això, es va haver de pensar com acotar-lo encara més, ja que no es podria pretendre elaborar un glossari sobre tota la terminologia relacionada amb el dret constitucional perquè, altra vegada, hagués estat una tasca massa extensa. Va ser per aquest motiu que es va decidir seleccionar diferents lleis orgàniques per fer-ne un buidatge de la terminologia jurídica i elaborar-ne el glossari traductològic. Per triar amb quines lleis orgàniques es volia treballar, es va tenir en compte la hipòtesi del treball: si, arran de la prohibició de la llengua catalana durant el franquisme hi ha certa mancança de terminologia jurídica en català. Per aquest motiu, es va optar per triar lleis orgàniques que s'haguessin redactat després del franquisme. Després de buscar quines lleis eren les més adequades per fer un buidatge de termes i elaborar el glossari, se'n van escollir quatre que tractessin sobre temàtiques diferents per tal d'obtenir un ventall més ampli de vocabulari

jurídic. La primera llei, tracta sobre la general penitenciària; la segona, sobre les bases de trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària; la tercera, sobre el tribunal jurat i, finalment, la quarta tracta sobre les mesures de protecció integral contra la violència de gènere. Totes quatre lleis, per tant, tracten temes ben diversos que ha permès poder analitzar més curosament la terminologia jurídica que hi ha sobre el dret constitucional.

Una vegada es van tenir les quatre lleis orgàniques, es va prosseguir al buidatge terminològic de cadascuna. Aquesta tasca va resultar bastant complicada perquè s'havia de fer una selecció molt curosa dels termes més importants de cada llei, ja que l'objectiu era elaborar una petita mostra de glossari sobre el dret constitucional. A mesura que s'anava realitzant el buidatge de cada llei, s'anava afegint a una taula, la qual contenia dues columnes: una pels termes en català extrets dels diferents textos i l'altra amb les seves traduccions en anglès. El resultat final, per tant, va ser l'obtenció de quatre taules que contenien, a la primera columna, els termes en català i, a la segona, l'equivalència en anglès.

Quan es va tenir les taules amb els termes relacionats amb el dret constitucional de cada llei, es van unificar per tal d'aconseguir un únic glossari. Una vegada elaborat el glossari, es va prosseguir a fer-ne un anàlisi, per veure si es podia demostrar o no la hipòtesi inicial.

Com que tant el glossari traductològic com les lleis orgàniques que s'han utilitzat per dur a terme el buidatge terminològic del glossari han ocupat gran part del treball, s'ha optat per afegir un annex. Aquest inclou, en primer lloc, el glossari traductològic i, a continuació, els enllaços per accedir a les quatre lleis orgàniques que s'han utilitzat.

1.3. ESTRUCTURA

Aquest treball està elaborat de manera que es pugui demostrar la hipòtesi inicial: si, arran de la prohibició de la llengua catalana durant el franquisme hi ha certa mancança de terminologia jurídica en català.

En primer lloc, hi ha un apartat que tracta sobre el franquisme, d'on ve aquesta necessitat de prohibir la llengua catalana i per què. Durant aquest apartat es fa referència a diverses èpoques històriques on el català s'ha vist molt afectat i s'explica com ha anat sobrevivint.

A continuació, ens trobem amb un apartat que posa en evidència el què s'ha explicat a l'apartat anterior, tot demostrant de manera clara la representació del català dins de l'àmbit jurídic.

Després, s'elabora un glossari traductològic sobre el dret constitucional partint de les quatre lleis orgàniques que s'han seleccionat per elaborar-lo.

Finalment, hi ha un apartat destinat a l'anàlisi del glossari traductològic elaborat, per tal de veure si la hipòtesi plantejada durant el treball es pot demostrar o no.

1.4. OBJECTIUS

Aquest treball té com a objectiu principal trobar una resposta a la hipòtesi plantejada sobre la mancança de terminologia jurídica en català arran de la prohibició durant el franquisme. Per aconseguir-ho, es realitzarà un marc teòric sobre el franquisme, s'estudiarà la situació de la llengua catalana en l'àmbit de la justícia, es desenvoluparà un glossari traductològic i s'analitzarà tant el glossari com les lleis orgàniques utilitzades. Per tant, es duran a terme varis apartats els quals tindran uns objectius específics, els quals s'especifiquen a continuació:

- Elaborar un marc teòric que especifiqui com la llengua catalana va ser afectada durant el període del franquisme. A través d'aquest marc teòric, es busca comprendre les restriccions i les conseqüències de la prohibició de la llengua catalana durant aquesta època.
- Realitzar un estudi sobre la situació de la llengua catalana en l'àmbit de la justícia. S'analitzarà com s'estableix i s'utilitza la llengua catalana en els processos judicials i en la legislació actual. Aquest objectiu permetrà identificar les possibles mancances o obstacles que s'hagin pogut originar a causa de la prohibició del català durant el franquisme.
- Dur a terme l'elaboració d'un glossari traductològic català-anglès sobre el dret constitucional. Aquest glossari tindrà com a base el buidatge de diversos textos de lleis orgàniques posteriors al franquisme. L'objectiu és abordar la mancança de terminologia jurídica en català i proporcionar traduccions i adaptacions adequades al context del dret constitucional.
- Realitzar una anàlisi exhaustiva del glossari traductològic i les lleis orgàniques estudiades. Aquesta anàlisi té com a finalitat avaluar si la hipòtesi plantejada inicialment, sobre la mancança de terminologia jurídica en català, es confirma o no. Es buscarà observar i identificar les incoherències, les mancances o les dificultats en les traduccions i adaptacions realitzades.

2. MARC TEÒRIC

En aquest apartat es desenvolupa el marc teòric que dona base a la resta del treball. En un principi, es volia centrar només amb el franquisme però, a mesura que s'anava recopilant informació, es va veure que s'havia de tirar una mica més enrere en la història. És per aquest motiu que s'ha decidit elaborar un apartat que tracta de l'època abans del franquisme, un altre que relata la guerra i el franquisme i, per últim, la postguerra i la finalització del franquisme.

2.1. LA PERSECUCIÓ DE LA LLENGUA CATALANA ABANS DEL FRANQUISME

Segons Josep Benet i Morell, per comprendre la persecució que va patir la llengua catalana durant el franquisme és necessari retrocedir una mica més en la història, ja que aquesta aversió cap al català es basava en diversos esdeveniments històrics anteriors al franquisme (Morell, 1995).

Ens situarem en el triomf de Felip V, el primer monarca de la dinastia borbònica durant la guerra de successió l'any 1714. Va ser llavors quan va començar oficialment la persecució de la llengua catalana amb l'objectiu de castellanitzar Catalunya, ja que Felip V va promulgar el Decret de Nova Planta. Aquest decret va marcar l'inici de la repressió de la llengua pròpia de Catalunya dins de l'Estat espanyol. Primerament, es va prohibir l'ús del català en l'Administració de justícia i, posteriorment, es va prohibir la seva ensenyança a les escoles catalanes, així com la impressió de llibres en aquesta llengua.

La persecució de la llengua catalana, iniciada oficialment amb el Decret de Nova Planta l'any 1716, va continuar durant la resta del segle XVIII, durant el segle XIX i gran part del segle XX.

2.1.1. LA II REPÚBLICA

Després d'haver patit la persecució anticatalana de la dictadura del general Primo de Rivera (1923 al 1930), el 14 d'abril de 1931 es va publicar la II República espanyola (Roig, 1992). En aquest nou règim, la situació legal del català va ser regulada per la Constitució republicana i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, el qual va ser aprovat per les Corts republicanes l'any 1932. El segon article de l'Estatut d'Autonomia establí que el català era una llengua oficial a Catalunya, juntament amb el castellà. Com que el català era un idioma oficial, era reconegut també com a oficial en l'administració de la justícia de Catalunya. L'Estatut d'Autonomia, tot i ser molt moderat, era un intent de resoldre de manera pacífica el que s'anomenava problema català, amb

intenció que Catalunya pogués conviure, tot respectant la seva llengua i la seva cultura, amb els altres pobles de l'Estat espanyol. Els sectors de la societat espanyola que tradicionalment s'havien oposat a la catalanitat, van rebutjar l'Estatut d'Autonomia. És a dir, no van voler acceptar l'intent de resolució pacífica d'aquest Estatut, ja que no acceptaven una altra Espanya que no fos la unitària i centralista castellanoparlant. Aquests sectors de la societat espanyola serien els qui el juliol de l'any 1936 donarien suport al pronunciament militar i, més endavant, al règim franquista (Morell, 1995).

També durant l'any 1931, es va afegir l'acció del feixisme espanyol a les campanyes que anaven contra la catalanitat i l'autonomia espanyola. Aquest feixisme va expressar la seva posició en un dels seus eslògans: "*España: Una, Grande y Libre*" (Morell, 1995). El moviment considerava que reconèixer i respectar la cultura i llengua catalanes era una amenaça per a la unitat de l'Estat espanyol. Va ser per aquesta raó que va intentar reduir la llengua catalana a una simple curiositat folklòrica, sense cap mena de transcendència pública i cultural.

Per tant, durant la Segona República, el fet que la llengua catalana fos cooficial a Catalunya va provocar moltes protestes per part dels feixistes i la dreta espanyola més reaccionària, que lluitaven perquè la llengua catalana es mantingués com un dialecte. Van oposar-se també a la normalització gramatical de la llengua catalana feta per l'Institut d'Estudis Catalans, liderat per Pompeu Fabra.

2.2. DURANT LA GUERRA

El general Franco, en plena guerra civil, havia declarat: "*España se organiza en un amplio concepto totalitario, por medio de Instituciones nacionales que aseguran su totalidad, su unidad y continuidad. El carácter de cada región será respetado, pero sin perjuicio para la unidad nacional, que la queremos absoluta, con una sola lengua, el castellano, y una sola personalidad, la española*". (Tovar, 1941).

Tenint en compte aquesta declaració, podem veure que el règim franquista tenia des dels seus inicis un objectiu ben clar: assegurar la unitat nacional de l'Estat espanyol amb el castellà com a única llengua. El règim, per tal d'aconseguir aquest objectiu, va perseguir de manera radical l'ús de la llengua catalana amb la finalitat de fer-la desaparèixer totalment. En conseqüència, a la zona franquista hi havia una gran catalanofòbia alimentada per la premsa, la ràdio i les mateixes autoritats franquistes. La guerra era presentada com una guerra nacional espanyola contra Catalunya (Morell, 1995).

Un any i mig després de l'inici de la guerra d'Espanya, el 25 de març de 1938, les tropes de Franco van aconseguir entrar a Catalunya. S'havia previst que una vegada fos conquerit i

ocupat el territori català, les tropes de Franco es comportarien com si entressin en territori del tot enemic degut a la campanya contra Catalunya i els catalans que s'havia anat alimentant al llarg dels anys. I així va ser: des dels primers moments, es van realitzar detencions, empresonaments i fins i tot execucions sense judici mentre paral·lelament començava la política d'espanyolització per la força, amb la prohibició de l'ús públic de la llengua catalana. Paral·lelament a l'ocupació del territori català per part de les tropes franquistes, el govern de Burgos va aprovar l'abolició de l'Estatut d'autonomia del 1932, que havia estat aprovat per les Corts Constituents de la República. La premsa franquista va aplaudir aquesta abolició amb frases com aquesta:

«Para vivir con dignidad y con honor el Estatuto Catalán tenía que desaparecer totalmente. Esta cruenta guerra se hacía precisamente para la dignidad y honorabilidad de nuestra Patria». (Morell, 1995).

Quan les tropes franquistes van anar conquerint les diferents poblacions del territori català, van començar a aparèixer a diferents zones uns cartells que obligaven a parlar la llengua castellana. Contenien textos com els següents: *«Si eres español, habla español»*, *«Habla el idioma del Imperio»*, etc. (Fontana, 1951). Finalment, el dia 10 de febrer de 1939 es va anunciar la fi de la guerra a Catalunya.

2.3. LA POSTGUERRA

Com que s'havia abolit l'Estatut d'autonomia de Catalunya, al nou Estat franquista, l'idioma català deixava de ser oficial a Catalunya. Un diari de Lleida ho recordava:

«Barcelona, 16. Según disposición reciente ha quedado prohibido el uso del catalán en su calidad de segundo idioma oficial en las provincias de Cataluña».

Desde ahora en adelante, únicamente se permitirá el idioma español como idioma oficial en todas las provincias catalanas. —FARO». (Morell, 1995)

Per tal de complir les ordres de les autoritats d'ocupació, el nou ajuntament de Barcelona, designat pel govern de Franco, va prohibir totalment l'ús de la llengua catalana en la corporació municipal. Abans d'aquesta mesura, la llengua catalana era la llengua oficial i habitual a l'ajuntament barceloní. Com a conseqüència d'aquesta prohibició van ser eliminats tots els documents existents en llengua catalana, es van canviar els rètols de les oficines per altres escrits en castellà, es va castellanitzar el butlletí oficial de la corporació i les sessions municipals van ser celebrades en castellà.

El 27 de gener de 1939, per força del nou règim franquista, va desaparèixer completament la premsa diària en català de Barcelona i de tota Catalunya. No va ser fins 37 anys després que es va poder reprendre la publicació d'un diari en català a Catalunya.

El dia 1 d'agost de 1939, quatre mesos després de la finalització oficial de la guerra i més de sis mesos després de la ocupació de Barcelona, el règim militar d'ocupació va arribar a la seva fi. Podria haver-se suposat que amb la finalització d'aquest règim especial, la persecució contra la llengua i la cultura catalanes desapareixeria o, almenys, s'atenuaria. Tot i això, els esdeveniments van confirmar que la descatalanització de Catalunya era un dels objectius essencials del règim franquista.

Cal tenir present que abans de la ocupació de Barcelona, la llengua catalana era una de les llengües oficials, juntament amb el castellà, en l'administració pública de Catalunya. No obstant, una de les primeres mesures dels ocupants va ser retirar-li aquesta condició. A més, van prohibir als funcionaris que, durant les hores de servei, parlessin en català amb el públic i fins i tot entre ells. Aquesta prohibició era comprensible, ja que la màxima autoritat franquista a Catalunya, el general Álvarez Arenas, l'havia imposat, de manera implícita, al declarar que només es toleraria l'ús del català en l'àmbit privat i familiar. Malgrat això, la gran majoria dels funcionaris catalans no van complir les ordres que els prohibien de parlar el seu propi idioma entre ells i amb el públic que parlava català. Per això, un any i mig després de l'ocupació de Barcelona, el 26 de juliol de 1940, el governador civil, González Oliveros, va publicar una ordre que reiterava aquesta prohibició i amenaçava amb sancions greus als funcionaris de qualsevol categoria i corporació que parlés en català durant les hores de servei amb el públic o entre ells.

Text original amb les sancions per parlar català, (Morell, 1995, pàg. 344):

«Primero. A partir del día primero de agosto próximo, todos los funcionarios interinos de las corporaciones provinciales y municipales de esta provincia, cualquiera que sea su categoría, que en acto de servicio, dentro o fuera de los edificios oficiales, se expresen en otro idioma que no sea el oficial del Estado quedarán ipso facto destituidos, sin ulterior recurso.

Segundo. Si se tratase de funcionarios de plantilla, titulares o propietarios en tales corporaciones, y se hallaran pendientes de depuración, dicha falta determinará la conclusión del expediente en el estado en que se hallare, y la inmediata destitución del transgresor sin ulterior recurso.

Si se tratase de funcionarios ya depurados y readmitidos incondicional o condicionalmente, se reabrirá su expediente de depuración, y, puesto que toda depuración hasta ahora realizada es revisable, se estimará esa falta como nuevo cargo adicional al capítulo correspondiente y, en consecuencia, se propondrá sanción o se agravará la ya aplicada, pudiendo en ambos casos llegarse a la destitución.

Tercero. Los mismos criterios se aplicarán con respecto a los funcionarios interinos, propietarios o titulares adscritos a cualquiera de los servicios públicos civiles de la provincia, especialmente los que sean maestros y profesores del Estado, así como inspectores municipales de Sanidad. Por lo que se refiere a maestros y profesores privados, autorizados para la enseñanza, los infractores quedarán personalmente incapacitados para el ejercicio de la función docente.

Cuarto. Ningún expediente de información —cuando proceda instruirlo con arreglo a lo anteriormente dispuesto— será sobresetido por falta de pruebas, pudiendo bastar la de indicios, y, en todo momento, la espontánea conciencia que del caso se forme el instructor y que éste expresará en sus conclusiones, cualquiera que sea el resultado de la prueba practicada.

Quinto. Todos los Agentes de Inspección y Vigilancia, fuerzas de Policía Armada y Guardia Civil, tanto de la Capital como de la provincia, extremarán el celo y la vigilancia para el más exacto cumplimiento de esta disposición y elevarán las denuncias, juntamente con el atestado, en el que se recomienda la práctica de información testifical.

La Autoridad espera de los señores Presidentes de Corporaciones y servicios públicos civiles de toda especie la más asidua, abnegada y patriótica colaboración, a fin de lograr rápida y eficazmente el restablecimiento del uso exclusivo del idioma nacional en todos los actos y relaciones de la vida pública en esta provincia.

Barcelona, 28 de julio de 1940. El Gobernador Civil, Wenceslao González Oliveros»²⁷

Havien passat dos anys des de la finalització del conflicte i la repressió envers la llengua catalana persistia fins a aquests límits. I d'aquesta manera perseveraria durant una llarga temporada.

2.4. EL GENOCIDI CULTURAL FRUSTRAT

Durant les dècades dels quaranta, cinquanta i seixanta, el règim franquista va intentar eliminar completament la llengua i la cultura catalana de la vida pública de Catalunya, amb l'objectiu de fer un genocidi cultural. El català va deixar de ser visible en rètols, anuncis, llibres, diaris, ràdio i en l'ensenyament. La societat catalana va perdre molts dels seus líders intel·lectuals i polítics a causa de l'exili, i aquells que van romandre a Catalunya es van veure marginats i reprimits. El règim franquista va imposar el terror per aconseguir aquest objectiu, reprimint tant la democràcia com les persones considerades catalanistes. Aquesta persecució va ser descrita com un atac a l'esperit, la idea, la cultura, la força i la vida de Catalunya, i molts ho van veure com una situació pitjor que el 1714. I així va ser, segons va constatar l'escriptor Gaziell, perseguit en ambdues zones durant la guerra, afirmant:

«Res no ha quedat en peu del que era nostre: ni el Govern, ni les institucions, ni la cultura, ni la llengua, ni tan sols la senyera. Només ens resta, com un cos trossejat i sense ànima, la nostra vençuda terra catalana.»

«Si hem perdut: Catalunya ha perdut.» (El text d'aquesta conferència de Gaziell va circular clandestinament). (Calvet i Pascual, 1970).

- *De l'intent de genocidi cultural a la supervivència.*

L'impacte del genocidi cultural va afectar tots els catalans, independentment de la seva ideologia política. Això va incloure tant aquells que van lluitar per la República i per la Catalunya autònoma com aquells que van optar per la zona franquista per diversos motius. Aquesta situació va generar una divisió entre els catalans durant la guerra civil i la postguerra. Malgrat això, el genocidi cultural no va aconseguir el seu objectiu total i va trobar resistència per part de la majoria del poble català.

Durant aquest període, la llengua i la cultura catalanes es van preservar en la clandestinitat, amb la publicació de diaris, llibres i altres materials en català de manera secreta. També es van crear organitzacions i entitats clandestines per donar suport a la llengua i la cultura catalanes.

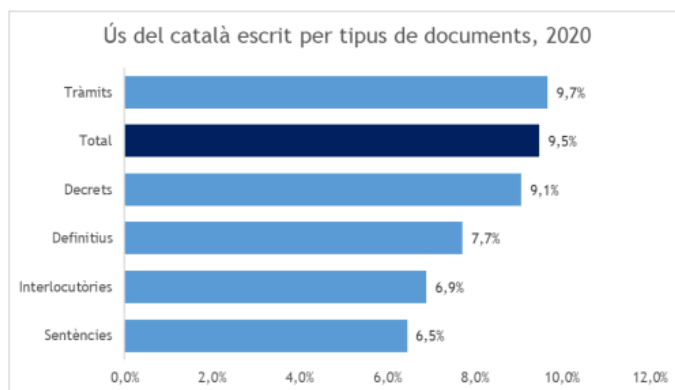
Després de la Segona Guerra Mundial i la caiguda dels règims feixista i nazi, el govern espanyol va relaxar algunes de les restriccions imposades a la llengua i la cultura catalanes, però moltes prohibicions van continuar vigent fins després de la mort de Franco.

Tot i que la llengua i cultura catalanes van sobreviure a l'intent de genocidi cultural, els danys causats van ser greus i alguns irreparables. La llei de normalització lingüística aprovada el 1983 va intentar reparar aquestes injustícies i promoure la normalització de la llengua catalana. No obstant això, encara hi ha forces que s'oposen a aquesta normalització lingüística i actuen en detriment de la llengua catalana, utilitzant un llenguatge remissiu del règim franquista.

3. LA LLENGUA CATALANA EN L'ÀMBIT DE LA JUSTÍCIA

A Catalunya, l'àmbit de l'Administració de justícia pateix un dèficit en l'ús de la llengua catalana, una situació que preocupa a la ciutadania. Malgrat aquesta constatació, és important destacar que els recursos per al seu ús ja existeixen, així com les eines per facilitar la comunicació entre els professionals del sector judicial i la població.

L'Administració de justícia és un dels àmbits on el català es troba en una situació més minoritzada. Aquest fet es reflecteix en el quadre següent, que ens proporciona una perspectiva global sobre la llengua utilitzada en els documents principals emesos pels jutjats de Catalunya. Com podem observar, cap dels percentatges arriba al 10% (Generalitat de Catalunya, 2022).

Font: Informe de Política Lingüística 2020

La qüestió de la llengua utilitzada en les sentències redactades pels jutjats de Catalunya és un tema que genera preocupació i reflexió. Segons les dades disponibles, només un 7,4% de les sentències van ser redactades en català, mentre que el 92,6% restant es van redactar en castellà. Aquestes xifres revelen una clara desproporció i una tendència general descendent en l'ús del català en el marc judicial (Generalitat de Catalunya, 2022).

Llengua de les sentències judicials a Catalunya 2017-2020

Font: Informe de Política Lingüística 2020

La situació de minorització de la llengua catalana es fa palesa no només en les sentències judicials, sinó també en les interlocutòries notificades a la Generalitat de Catalunya. El gràfic següent ens proporciona una visió segmentada per territoris, revelant una realitat preocupant: el català és pràcticament testimonial a Barcelona, Tarragona i Lleida (Generalitat de Catalunya, 2022).

Llengua de les interlocutòries notificades a la DGAC per territoris, 2020

	CATALÀ	CASTELLÀ
Girona	27%	73%
Lleida	7%	93%
Tarragona	4%	96%
Barcelona	5%	95%
Total	11%	89%

Dades: Direcció General d'Assumptes Contenciosos

- *Per què passa tot això?*

La situació descrita en relació a l'ús de la llengua catalana a l'Administració de justícia de Catalunya s'explica en gran mesura per la normativa lingüística aplicada a l'Administració de justícia de l'Estat espanyol. Segons aquesta normativa, s'estableix que en totes les actuacions judicials, els jutges, magistrats, fiscals, secretaris i la resta de funcionaris de jutjats i tribunals han d'utilitzar el castellà, amb la possibilitat d'un ús facultatiu i condicionat de les altres llengües oficials. A més, s'impedeix l'exigència del coneixement de la llengua catalana al personal judicial per ocupar una plaça a Catalunya.

Pel que fa a la capacitació lingüística del personal judicial, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix previsions per assolir un nivell de competència lingüística adequat. En aquest sentit, s'estableix que els jutges, magistrats, fiscals, notaris, registradors de la propietat i mercantils, encarregats del Registre Civil i personal al servei de l'Administració de justícia han d'acreditar un nivell de coneixement adequat de les llengües oficials per a prestar els seus serveis a Catalunya. A més, s'estableix que els magistrats, jutges i fiscals que ocupin una plaça a Catalunya han d'acreditar un coneixement adequat de la llengua catalana per fer efectius els drets lingüístics dels ciutadans.

No obstant això, el desenvolupament d'aquestes previsions no ha estat el previst inicialment. En general, la Llei Orgànica del Poder Judicial estableix que el coneixement de les llengües pròpies constitueix un mèrit en la provisió de les places judicials, i no un requisit per accedir al cos. Això significa que el coneixement de la llengua catalana no és un requisit imprescindible per als membres del personal judicial, sinó un mèrit que es valora en el procés de selecció.

Aquesta manca de requeriment específic del coneixement de la llengua catalana i el fet que el castellà sigui la llengua preferent a l'Administració de justícia contribueixen a la situació de minorització de la llengua catalana en aquest àmbit. Això és el que explica la baixa presència del català tant en les sentències judicials com en les interlocutòries notificades a la Generalitat, sobretot en territoris com Barcelona, Tarragona i Lleida.

Per revertir aquesta situació, caldria una revisió de la normativa lingüística i un enfocament que reconegui plenament la cooficialitat de les dues llengües i la importància de garantir els drets lingüístics dels ciutadans. Això podria incloure l'establiment de requisits més exigents (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, 2012).

4. ELABORACIÓ DEL GLOSSARI TRADUCTOLÒGIC

El glossari traductològic s'ha dut a terme a partir de quatre lleis orgàniques diferents. La primera data de l'any 1979, la segona del 1989, la tercera del 1995 i, la quarta, del 2004. S'han seleccionat quatre lleis orgàniques realitzades en diferents èpoques per tal de poder observar si la hipòtesi plantejada en aquest treball (si, arran de la prohibició del català en l'època del franquisme i va haver una pèrdua de termes jurídics en català) era certa o no.

Tal i com s'ha explicat a l'apartat de metodologia del treball, s'ha vist necessari el fet d'incloure el glossari traductològic en un annex al final del treball. Es troba, per tant, a l'annex I i, a continuació hi ha l'annex II, el qual inclou els enllaços dels vincles de les lleis buidades per dur a terme el glossari.

5. ANÀLISI DEL GLOSSARI TRADUCTOLÒGIC I LES LLEIS ORGÀNIQUES

Aquest apartat conté l'anàlisi que s'ha dut a terme a partir de la lectura i buidatge de les lleis orgàniques que s'han utilitzat per dur a terme el glossari traductològic i l'anàlisi del glossari en concret. Com que cada llei ha proporcionat terminologia diferent, s'ha decidit dividir aquest apartat en les quatre lleis que s'han analitzat i, per últim, parlar del glossari en general.

5.1. LLEI ORGÀNICA 1/1979, DE 26 DE SETEMBRE, GENERAL PENITENCIÀRIA. («BOE» 239, DE 5-10-1979.)

Pel que fa a la primera llei, és la Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària. («BOE» 239, de 5-10-1979.) Aquesta llei va ser seleccionada amb l'objectiu de tenir-la com a punt de partida a partir de la finalització del franquisme i observar com era la terminologia en aquella època. Realitzant el buidatge terminològic de la llei, s'ha pogut comprovar que la terminologia referent al llenguatge jurídic és escassa. Aquesta escassetat es pot veure reflectida al glossari, el qual compon la part més reduïda d'aquest. Si bé ens topem amb termes merament jurídics, com ara “*llei*”, “*jutge*”, etc. veiem que hi ha poc vocabulari que vagi més enllà dels termes més comuns.

S'ha observat que hi ha errades al llarg del text, les quals s'ha arribat a la conclusió que podrien tractar-se de castellanismes. En primer lloc, tenim una frase que diu «*El fi primordial del règim dels establiments (...)*» (article setanta-u, pàg. 54)», la qual, per ser correcta hauria de ser de la manera següent: «*La fi primordial del règim dels establiments (...)*». Es pot observar que podria tractar-se d'un castellanisme perquè en aquesta llengua la frase hagués estat estructurada de la manera següent: «*El fin primordial del régimen de los establecimientos (...)*».

Altres errades que deixen entreveure la llengua castellana són, sobretot, les manques d'apòstrofs: «*Per tal de obtenir la recuperació social dels interns (...)*» (article seixanta-nou, pàgina 54). «*(...) central penitenciària de observació (...)*» (article setanta, pàg. 54).

5.2. LLEI 18/1989, DE 25 DE JULIOL, DE BASES SOBRE TRÀNSIT, CIRCULACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I SEGURETAT VIÀRIA. («BOE» 178, DE 27-7-1989.)

A la segona llei podem observar que se segueixen utilitzant termes jurídics comuns, com ara “*instrument legal*”, “*dictamen*”, etc.” Tot i que aquesta vegada no es troben tants errors

ortogràfics que deixen entreveure fàcilment la llengua castellana, ens trobem amb errades més específiques però que fan pensar en aquesta llengua. Ho veiem, per exemple, a la base cinquena de la llei, quan es diu “*Els símbols de senyalització s’han d’acomodar als models establerts per la Convenció (...)*”. En aquesta frase, el verb “acomodar” ens pot resultar un tant estrany, tot conduint a la deducció que la frase inicial es tractava de la següent, la qual sona molt més natural en castellà: “*Los símbolos de señalización se tienen que acomodar a los modelos establecidos por la Convención*”. Un altre exemple d’errades que podrien tractar-se de castellanismes és la frase següent de la base novena: “*Les denúncies per infraccions de les normes sobre trànsit i seguretat viària formulades per les autoritats i els seus agents, en l’àmbit de les seves atribucions respectives, fan fe, llevat de prova en contra,(...)*”. L’expressió “fan fe”, resulta molt més natural en la llengua castellana: “*hacen fe*”.

5.3. LLEI ORGÀNICA 5/1995, DE 22 DE MAIG, DEL TRIBUNAL DEL JURAT. («BOE» 122, DE 23-5-1995.)

A la tercera llei orgànica, que data del 1995, es pot veure que hi ha un canvi pel que fa a la terminologia jurídica: apareixen molts més termes específics. Comparant aquesta llei amb les dues anteriors, es pot veure que hi ha molt més riquesa de vocabulari jurídic i, per tant, es tracta d’una llei que comença a donar més volum al glossari realitzat.

Ara bé, tot i que hi ha un clar avenç pel que fa la terminologia jurídica, la qual és més específica i s’utilitzen termes que fins ara no s’havien vist, la llengua castellana hi segueix estant present. Podem veure que en aquest intent d’aconseguir més vocabulari jurídic en català hi ha algunes errades que probablement es tractin d’intents de traducció de termes jurídics del castellà al català o de mers castellanismes. Per exemple, al primer apartat, anomenat *exposició de motius i fonament constitucional*, hi apareix el següent terme: “*condicions **projuradistes** i **antijuradistes***”. Aquesta terminologia, a part que no surt acceptada a cap diccionari català, només apareix en algunes lleis escrites en castellà. Es pot suposar, per tant, que es tracta d’un intent d’incloure terminologia jurídica partint de la base de la llengua castellana.

Un altre exemple de termes jurídics que probablement es van intentar traduir del castellà al català o són castellanismes es troba a la frase següent, pertanyent al segon apartat de la llei, anomenat *els ciutadans jurats*: “*(...)la vella qüestió lògica sobre l’**escindibilitat** entre el fet i el dret*”. Podem observar que es tracta d’un terme correcte en castellà però que, en canvi, és incorrecte en català.

5.4. LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE. («BOE» 313, DE 29-12-2004.)

Per últim, la quarta llei orgànica, que data del 2005, és la que inclou més terminologia específica de les quatre lleis. A més, es pot observar que es tracta d'una terminologia jurídica que inclou termes relacionats amb la violència de gènere, els quals anteriorment no s'havien pogut observar. Per tant, veiem un avenç tant a nivell terminològic com a nivell social. Aquesta llei, doncs, conforma la major part del glossari traductològic que s'ha dut a terme. Alguns exemple d'aquesta terminologia més específica que s'ha trobat en aquesta llei són: “Delegació Especial del Govern contra la Violència sobre la Dona”, “Dret de protecció de la víctima”, “jutjats de violència sobre la dona”, etc. Veiem, per tant, que hi ha un avenç tant pel que fa a la terminologia del dret constitucional com en l'àmbit social de la protecció de la dona.

Pel que fa a la presència del castellà, en aquesta última llei ja és nul·la, fet que encara ens deixa més clar que, poc a poc, es va anar recuperant l'ús de la llengua catalana en l'àmbit jurídic, tot i que encara li queda un llarg camí.

5.5. REFLEXIÓ GENERAL SOBRE EL GLOSSARI

Després d'analitzar el glossari, s'ha arribat a la conclusió que tots els professionals del camp jurídic van haver d'acostumar-se a parlar i escriure en castellà arran de la prohibició de la llengua catalana, fet que va provocar que la gran majoria de persones tinguessin una gran fluïdesa parlant i escrivint en castellà. Una vegada finalitzat el franquisme, quan aquests professionals van poder tornar a treballar parlant la llengua catalana, s'ha pensat que segurament sentien que no sabien expressar-se tan bé com ho feien en castellà. Una prova d'això és que molts catalanoparlants no sabien escriure en català, ja que, com s'ha vist a l'apartat del marc teòric, es va prohibir l'ensenyament de la llengua catalana a les escoles. Per tant, com que la llengua catalana només es podia utilitzar de manera legal en l'àmbit familiar i en l'àmbit de treball era obligatori escriure i parlar en castellà, s'ha conclòs que podria ser que els professionals de l'àmbit jurídic, acostumats a parlar i escriure en castellà durant més de 40 anys, una vegada van poder tornar a utilitzar la seva llengua materna que s'havia convertit en una llengua que només es podia usar en l'àmbit familiar, van topar-se amb dificultats tant pel que fa a l'escriptura, l'ortografia i la pròpia terminologia. Per tant, s'ha pensat que és possible que les primeres lleis orgàniques estiguessin redactades pensant en castellà o simplement fossin una traducció del castellà al català realitzada per persones no especialistes en traducció. No obstant això, amb el pas del temps i a mesura que la gent va anar aprenent a escriure en català i va deixar de tenir aquesta manca de

coneixement de l'ortografia catalana, les lleis van començar a mostrar una riquesa terminològica, ortogràfica i gramatical molt més important en català.

6. CONCLUSIONS

Una vegada dut a terme el treball, es considera que s'ha assolit l'objectiu principal, el qual era donar una resposta a la hipòtesi de si, a causa del franquisme, hi ha certa mancança de terminologia jurídica en català. El fet d'haver explicat detalladament tota la època del franquisme i com es va veure afectada la llengua catalana, ha permès donar una base a la idea principal del treball, ja que s'ha pogut posar en manifest la història d'aquesta llengua. Després, a través de l'apartat de la situació de la llengua catalana dins l'àmbit jurídic a Catalunya, s'ha demostrat que realment el català no es troba en una bona situació dins de l'àmbit jurídic i que, per tant, la hipòtesi plantejada pot començar a ser certa. A continuació, a l'apartat del glossari traductològic, es quan es veu amb claredat la mancança de terminologia jurídica en català i l'evolució que ha anat fent. La llegenda de colors grisos que s'ha utilitzat per mostrar a quina època pertany cada terme, ha permès que de manera visual es pugui veure que les primeres lleis orgàniques, datades del 1979 i el 1989, oferien un vocabulari molt més escàs que les lleis orgàniques posteriors, del 1995 i 2004. D'aquesta manera, s'ha pogut acabar de confirmar la hipòtesi inicial, ja que clarament hi ha una mancança de terminologia jurídica en català, probablement a causa del genocidi cultural que hi va haver durant el franquisme. Un altre aspecte que no estava previst observar i s'ha trobat a l'hora d'analitzar les diferents lleis orgàniques és que, a part de la mancança de terminologia jurídica en català, hi havia una clara presència de la llengua castellana. Aquest aspecte ha sorprès perquè no havia estat plantejat en un principi i s'ha trobat molt interessant el fet d'haver-ho descobert, ja que demostra encara amb més fermesa que la hipòtesi plantejada era correcta.

En conclusió, podríem dir que, tal i com s'ha explicat al marc teòric, la llengua catalana ha patit molt i no només a causa del franquisme, ja que l'odi contra aquesta llengua ja venia donat des de feia molts més anys enrere. Aquest odi, durant el franquisme es va intensificar fins al punt d'arribar a prohibir que es parlés i s'escrivís, deixant-la com a un simple dialecte per parlar en l'àmbit familiar. Per tant, és lògic que, si no es podia parlar ni escriure en català i només es pogués comunicar en castellà, els professionals de l'àmbit jurídic acabessin coneixent molt més bé la llengua castellana que la catalana. Al llarg del treball hem pogut anar veient que absolutament tots els documents jurídics van passar a ser en castellà, tot sancionant amb grans penes aquells qui no ho complien. D'aquesta manera, el català passa a trobar-se en un àmbit merament familiar i es comença a oblidar la seva escriptura, llevat d'alguns textos que, clandestinament, van anar circulant. El fet que el català desaparegués totalment de l'àmbit jurídic no només va afectar al fet que els professionals d'aquest àmbit no poguessin ni parlar ni escriure en la seva llengua, sinó que va començar a oblidar-se com era la terminologia jurídica en català, de la mateixa manera que s'anava oblidant. És per aquest motiu que les primeres lleis orgàniques analitzades, les quals daten del 1979 i el 1989, mostren una terminologia molt bàsica i amb molts errors ortogràfics, ja

que és del tot normal que, una vegada es va tornar a poder escriure i parlar en català a l'àmbit de la justícia, els professionals no recordessin com fer-ho i trobessin molt més fàcil fer-ho en castellà. És per aquesta raó que es creu que en les primeres lleis orgàniques es troben una gran quantitat d'indicis sobre el fet que probablement es tractava de lleis que van estar traduïdes del castellà al català, ja que durant molts anys la llengua castellana va estar imposada i s'ha arribat a la conclusió que, llevat de l'àmbit familiar, els catalans estaven totalment acostumats a expressar-se en castellà.

Per acabar, s'ha volgut destacar que aquest treball va començar sent una idea molt ambiciosa, ja que es volia fer un estudi sobre la terminologia jurídica en català al llarg dels anys. Degut a les limitacions del treball, l'estudi es va haver d'anar acotant però es vol remarcar la motivació que hi ha per continuar-lo en un futur, probablement realitzant una tesi. Aquesta motivació ve donada pels resultats que s'ha obtingut i per la informació que s'ha cercat, ja que ha semblat molt enriquidora i interessant. A més, es creu que la realització del glossari traductològic pot servir com a base per crear-ne un de més extens o com a manual de consulta.

7. FONT DOCUMENTALS

7.1. BIBLIOGRAFIA

Bacardí, M. [MONTSERRAT]; Godayol, P. [PILAR]. (2017). *Traducció i franquisme*. Punctum.

Calvet i Pascual, A. [AGUSTÍ]. (1970). *Obra Catalana Completa: Quina mena de gent som*. Selecta.

Fontana, J. M. [JOSEP MARIA]. (1951). *Los catalanes en la guerra de España*. Samarán.

Morell, J. B. [JOSEP BENET]. (1995). *L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Roig i Rosich, J. M. [JOSEP MARIA]. (1992). *La Dictadura de Primo de Rivera a Catalunya. Un assaig de repressió cultural*. L'abadia de Montserrat.

Solé i Sabaté, J. M. [JOSEP MARIA]; Villaroya, J. [JOAN]. (1994). *Cronologia de la repressió de la llengua i la cultura catalanes (1936-1975)*. Curial.

Tovar, A. [ANTONIO]. (1941). *El Imperio de España*. Afrodísio Aguado.

7.2. WEB GRAFIA

Comissió de Política Lingüística de la Facultat de Dret. (1997). *Vocabulari de dret constitucional català-castellà*. Xarxa de dinamització lingüística. <https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2014/01/5.-vocabulari-de-dret-constitucional.pdf> [gener, 2023]

Generalitat de Catalunya. (2023). *La llengua en l'àmbit jurídic i judicial III (2016-2022)*. <https://llengua.gencat.cat/ca/detalls/article/Ambit-juridic-i-judicial-III-2016-2022> [gener, 2023]

Generalitat de Catalunya. (2023). *Optimot, consultes lingüístiques*. <https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html> [març, 2023]

Generalitat de Catalunya. (2022). *Situació de la llengua catalana en l'Administració de justícia*. <https://llengua.gencat.cat/web/.content/temes/pacte-nacional-per-la-llengua/resums-tematics/1.2-ad-justicia.pdf> [gener, 2023]

Generalitat de Catalunya. Departament de cultura. (2020). *Informe de política lingüística*. <https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/informepl/arxius/ipl2020.PDF> [març, 2023]

Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. (2022). *Preguntes sobre els usos lingüístics a l'Administració de justícia*. https://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge_juridic/de_quines_eines_disposo/criteris_linguistics_gene/preguntes_usos_ling_adm_just.pdf [febrer, 2023]

Grup enciclopèdia. (2023). *Diccionari.cat*. <https://www.diccionari.cat/catala-angles/reglament> [febrer, 2023]

Institut d'Estudis Catalans (IEC). (2023). *Diccionari jurídic*. <https://cit.iec.cat/DJC/default.asp> [gener, 2023]

Law insider. (2023). Legal definitions dictionary. <https://www.lawinsider.com/dictionary/supervisory-judge#:~:text=Supervisory%20Judge%20means%20the%20judge%20presiding%20in%20the%20LBT%20Case> [febrer, 2023]

Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària,

Butlletí Oficial de l'Estat núm. 239 (1979). Disponible a: https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1979/12/31/pdfs/A00046-00056.pdf [gener, 2023]

Llei orgànica 18/1989, de 25 de juliol, de bases sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària,

Butlletí Oficial de l'Estat núm. 178 (1989). Disponible a: https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1989/12/31/pdfs/A00136-00138.pdf [gener, 2023]

Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat,

Butlletí Oficial de l'Estat núm. 122 (1995). Disponible a: https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1995/12/31/pdfs/A00132-00150.pdf [gener, 2023]

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere,

Butlletí Oficial de l'Estat núm. 313 (2004). Disponible a: https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2005/01/01/pdfs/A00249-00279.pdf [gener, 2023]

Observatori català de la justícia. (2012). *La llengua catalana a la justícia*. https://justicia.gencat.cat/web/.content/home/ambits/administraciojusticia/dades-estadistiques/dades_estadistiques_nl/llengua_catalana_justicia.pdf [gener, 2023]

Plataforma per la llengua. (2023). *Recursos jurídics en llengua catalana*.
<https://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/eines-recursos/recursos-juridics-en-llengua-catalana/> [febrer, 2023]

Urrutia Libarona, I. [Iñigo]. (2022). Administración de Justicia, doble oficialidad lingüística y derecho fundamental a la tutela judicial efectiva. *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, Núm. 35, p. 283-342.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/REAF-JSG/REAF_articles/REAF-35-juny-2022/real-35-urrutia.pdf [febrer, 2023]

8. ANNEX

I. GLOSSARI TRADUCTOLÒGIC

Aquest apartat inclou el glossari traductològic elaborat.

Llegenda del glossari: el glossari està organitzat alfabèticament i es marquen en colors diferents els termes de cada llei orgànica analitzada.

Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària. («BOE» 239, de 5-10-1979.)

Llei orgànica 18/1989, de 25 de juliol, de bases sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària. («BOE» 178, de 27-7-1989.)

Llei Orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat. («BOE» 122, de 23-5-1995.)

Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. («BOE» 313, de 29-12-2004.)

Termes que apareixen a totes les lleis orgàniques.

CATALÀ	ENGLISH
Activitat penitenciària	Penitentiary activity
Autoritat judicial	Judicial authority
Autoritat competent	Competent authority
Advocat	Lawyer
Administració penitenciària	Penitentiary administration
Acord europeu	European agreement
Acció penal	Criminal proceeding
Acció popular	Popular action
Acusador públic	Public prosecutor

Apel·lació	Appeal
Acusació	Accusation
Actes sumarians	Summary proceedings
Audiència provisional	Provisional hearing
Acusat	Accused
Audiència Nacional	National audience
Al·legació	Allegation
Apel·lant	Appellant
Àmbits civils, penals, socials o educatius	Civil, criminal, social or educational fields
Assemblea General	General assembly
Assemblea Mundial de la Salut	World Health Assembly
Assistència jurídica gratuïta	Free legal assistance
Amenaces lleus	Minor threats
Administració General de l'Estat	General State Administration
Assistència jurídica	Legal assistance
Atur	Stoppage
Administració de justícia	Justice administration
Audiència Provincial	Provincial court

Butlletí Oficial de l'Estat	Official State gazette
Compte de peculi	Pecuniary account
Condemna	Sentence
Comissió de Justícia	Justice commission
Congrés dels Diputats	Congress of deputies
Consell d'Estat	Council of State
Ciudadà	Citizen
Causa penal	Criminal case
Condemna	Conviction
Cens electoral	Electoral roll
Compareixença	Appearance
Cessament del jurat en les seves funcions	Cessation of the jury's duties
Carta Magna	Magna Carta
Conferència Mundial	World conference
Comunitats autònomes	Autonomous communities
Cimera Internacional sobre la Dona	International Women's Summit
Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut	Inter-territorial Council of the National Health System

Comissió	Commission
Coaccions lleus	Minor coercion
Custòdia	Custody
Contracte d'internitat	Internship contract
Contracte de treball	Employment contract
Cossos de Seguretat de l'Estat	State security forces
Competència de l'Audiència Provincial	Jurisdiction of the provincial court
Custòdia de menors	Child custody
Consell Fiscal	Fiscal advice
Condemnat	Condemned
Convenció	Convention
Constitució espanyola	Spanish Constitution
Corts Generals	General courts
Consell General del Poder Judicial	General Council of the Judiciary
Constitució	Constitution
Codi Penal	Criminal code
Drets civils, polítics, socials, econòmics i culturals	Civil, political, social, economic, and cultural rights
Dret de sufragi	Voting rights

Drets i interessos laborals o cooperatius	Labour or cooperative rights and interests
Defensor	Ombudsman
Drets	Rights
Decret legislatiu	Legislative decree
Dictamen	Opinion
Drets cívics	Civic rights
Debat processal	Procedural discussion
Denúncia	Complaint
Doctrina	Doctrine
Defensa	Defence
Doctrina constitucional	Constitutional doctrine
Deliberació del jurat	Jury deliberation
Drets mínims de llibertat	Minimum freedom rights
Declaració de Nacions Unides	United Nations declaration
Drets dels menors	Children's rights
Drets econòmics	Economic rights
Drets i llibertats fonamentals	Fundamental rights and freedoms
Drets laborals	Labour rights

Delegació Especial del Govern contra la Violència sobre la Dona.	Special Government Delegation against Women Violence
Dret a la tinença i el portament d'armes	Right to keep and bear arms
Denúncia	Complaint
Dictar sentència de conformitat	Give judgment in accordance with
Drets i deures familiars	Family rights and duties
Delicte dolós d'homicidi	Intentional homicide
Delictes violents	Violent crimes
Dret a l'educació	Right to education
Dret de protecció de la víctima	Victim's right to protection
Dret transitori	Transitional law
Drets fonamentals	Fundamental rights
Delicte	Crime
Diligències	Proceedings
Establiments de preventius	Preventive establishments
Establiments penitenciaris	Penitentiary establishments
Estatut orgànic de funcionaris	Organic status of civil servants
Estatuts	Statutes
Estatuts d'autonomia	Autonomy statutes

Estat liberal	Legal status
Exclusió de proves il·legals	Exclusion of illegal evidence
Enjudiciament en primera instància	Prosecution at first instance
Estatut orgànic del ministeri fiscal	Organic statute of the public prosecutor's office
Estatut dels treballadors	Workers' statute
Estat	State
Fet delictiu	Criminal offence
Fiscal contra la violència sobre la dona	Prosecutor for violence against women
Fiscal de sala	Prosecutor in court
Fiscalia de l'Audiència Nacional	Public prosecutor's office of the National Audience
Fiscalia dels tribunals superiors de justícia i de les audiències provincials	Prosecutor's office of the high courts of justice and provincial courts
Fiscalies dels tribunals superiors de justícia	Prosecutor's offices of the higher courts of justice
Fiscalies	Prosecutors
Fiscal	Prosecutor
Fiscal general de l'Estat	State attorney general
Govern	Government

Institucions penitenciàries	Penal Institutions
Infraccions disciplinàries	Disciplinary offences
Instrument jurídic	Legal instrument
Instrument legal	Legal instrument
Índex de sinistralitat	Sinistrality index
Instrument normatiu	Normative instrument
Institucions jurídiques	Legal Institutions
Inculpació	Indictment
Imputació del delict	Imputation of crimes
Imputació judicial	Judicial allocation
Imputat	Accused
Imputació	Allocation
Infracció	Infringement
Impunitat	Impunity
Infraccions penals	Criminal offences
Infracció de llei	Breach of law
Institució	Institution
Instàncies	Instances

Integració social	Social integration
Instàncies jurisdiccionals	Jurisdictional instances
Igualtat entre homes i dones	Gender equality
Inhabilitació	disqualification
Inculpat	Accused
Igualtat de drets	Equal rights
Jutge de vigilància	Supervisory judge
Judici pronòstic final	Final judgement
Jurisdicció	Jurisdiction
Jutge d'instrucció	Investigating judge
Judici	Trial
Jurisprudència	Jurisprudence
Jurat	Jury
Jutge degà	Chief judge
Jutges civils	Civil judges
Jutge de violència sobre la dona	Judge for violence against women
Jurisdicció dels jutjats	Jurisdiction of courts
Jutjats de primera instància i instrucció	Courts of first instance and investigation

Jurisdicció penal o civil	Criminal or civil jurisdiction
Jutjat de violència sobre la dona	Court for violence against women
Jutge penal	Criminal judge
Jutge central penal	Central criminal judge
Jutge d'instrucció de guàrdia	Investigation judge on duty
Jutge de guàrdia	Judge on duty
Jutge competent	Competent judge
Junta de Fiscals de Sala del Tribunal Suprem	Board of prosecutors of the supreme court chamber
Junta de Fiscalia	Board of prosecutors
Jutjats penals	Criminal courts
Jutjats de pau	Peace courts
Junta de Jutges	Board of judges
Jutge	Judge
Judici oral	Oral trial
Llibertat definitiva	Final discharge
Llibertat condicional	Parole
Llei penal	Penal law
Legislació penitenciària	Penal legislation

Llei general penitenciària	General penitentiary law
Legislador	Legislator
Llistes censals	Census lists
Llei processal	Procedural law
Llei de l'Estatut dels treballadors	Workers' statute law
Llei general de la Seguretat Social	General social security law
Llibertat sexual	Sexual freedom
Legislació educativa, publicitària, laboral, de Seguretat Social i de funció pública	Education, advertising, labor, social security, and civil service legislation
Lletrat d'ofici	Duty counsel
Llei general de la Seguretat Social	General social security law
Legislació específica	Specific legislation
Llei d'enjudiciament civil	Civil procedure law
Llei de pressupostos generals de l'Estat	General state budget law
Llei orgànica del poder judicial	Organic law of the judiciary
Llei orgànica reguladora de la responsabilitat penal dels menors	Organic law regulating the criminal responsibility of minors
Lluita per a l'erradicació de la violència de gènere	Fight for the eradication of gender-based violence
Llei de l'Estatut dels treballadors	Workers' statute law

Llei	Law
Llei orgànica	Organic law
Llei d'enjudiciament criminal	Criminal Procedure Law
Mesures coercitives	Coercive measures
Manament o ordre	Mandate or order
Ministeri de Justícia	Ministry of Justice
Ministeris de Justícia i Interior	Ministries of Justice and Interior
Ministre de l'Interior	Interior minister
Model acusatori formal o mixt	Formal or mixed accusatory model
Material sumarial	Summary material
Magistrat	Magistrate
Mesures de sensibilització i intervenció	Awareness-raising and intervention measures
Mesures de suport	Support measures
Mesures de sensibilització, prevenció i detecció i intervenció	Awareness-raising, prevention, detection, and intervention measures
Mesures educatives	Educational measures
Mesures cautelars	Interim measures
Marc penal i processal	Criminal and procedural framework
Mediació	Mediation

Ministre de Justícia	Minister of Justice
Mesures judicials de protecció i de seguretat de les víctimes	Judicial measures for the protection and safety of victims
Mesura d'allunyament	Restraining order
Ministeri fiscal en matèria de violència de gènere	Public prosecutor's office in matters of gender-based violence
Ministeri de Justícia	Ministry of justice
Ministeri Fiscal	Prosecution service
Normes constitucionals	Constitutional rules
No-discriminació per raó de sexe	Non-discrimination on the basis of sex
Normes processals civils	Civil procedural rules
Normes processals penals	Criminal procedural rules
Normes substantives penals i civils	Substantive criminal and civil law
Norma processal	Procedural rule
Organismes i tribunals competents	Competent bodies and courts
Òrgan consultiu	Advisory body
Oficina del Cens Electoral	Electoral roll office
Organització de Nacions Unides	United nations organization
Ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica	Protection order for victims of domestic violence

OMS	World Health Organization
Ordre penal	Criminal order
Ordre jurisdiccional	Jurisdiction
Operadors sanitaris, policials i jurídics	Health, law enforcement and legal operators
Ordenament jurídic	Injunction
Observatori Estatal de la Violència sobre la Dona	State observatory on violence against women
Òrgans judicials	Judicial authorities
Òrgan judicial específic	Specific judicial body
Ordre de protecció	Protective order
Òrgan jurisdiccional	Judicial body
Penes i mesures penals privatives de llibertat	Custodial sentences and measures involving deprivation of liberty
Potestat sancionadora	Sanctioning power
Ple del Congrés dels Diputats	Plenary of the Congress of Deputies
Perjudici	Damage
Perit	Expert/ professional
Poders públics	Public authorities
Protecció social	Social protection

Protocols sanitaris	Sanitary protocols
Procediment judicial	Legal proceedings
Privació arbitrària de llibertat	Arbitrary deprivation of liberty
Pàtria potestat	Parental authority
Procurador	Procurator
Protecció de la violència domèstica i de gènere	Protection from domestic and gender-based violence
Partits judicials	Judicial districts
Policia judicial	Judicial police
Processos civils	Civil proceedings
Protocols d'actuació global i integral en casos de violència de gènere	Protocols for global and comprehensive action in cases of gender violence
Període de suspensió	Period of suspension
Principi de lleialtat institucional	Principle of institutional loyalty
Poder judicial	Judiciary
Processos penals	Criminal proceedings
Parlament Europeu	European parliament
Querella	Complaint
Règim interior	Internal regime

Règim penitenciari	Penitentiary regime
Règim tancat	Closed regime
Règims ordinari i obert	Ordinary and open regime
Reinserció social	Social reintegration
Reglament orgànic	Organic rules
Rang legal	Legal rank
Regulació legal	Legal regulation
Règim administrativa d'autorització	System of administrative authorisations
Reial decret	Royal decree
Regulació sobre trànsit i seguretat viària	Traffic and road safety regulation
Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides	United Nations Commission on Human Rights resolution
Reial decret legislatiu	Royal legislative decree
Règim transitori	Transitional regime
Responsabilitat penal	Criminal liability
Resolució judicial	Court decision
Reglament penitenciari	Penitentiary regulations
Reglament	Regulation

Resolució	Motion
Sentències judicials	Court judgement
Sancions disciplinàries	Disciplinary sanctions
Sentència condemnatòria	Guilty verdict
Suspensió cautelar	Precautionary suspension
Sistema processal	Procedural System
Sentència	Sentence
Secretari judicial	Court clerk
Sobreseïment	Dismissal
Sentència absolutòria	Acquittal
Supressió de l'avantjudici	Suppression of the pre-trial
Seguretat ciutadana	Citizen security
Sistema integral de tutela institucional	Comprehensive institutional guardianship system
Sentència de segona instància	Second instance judgement
Suspensió de la pàtria potestat	Suspension of parental rights
Suspensió del dret a la tinença, el portament i l'ús d'armes	Suspension of the right to keep, bear and use weapons
Serveis forenses	Forensic services
Tractament penitenciari	Penitentiary treatment

Tribunal sentenciador	Sentencing court
Testimoniatge	Testimony
Tribunal Constitucional	Constitutional court
Tribunal Suprem	Supreme court
Tribunal Superior de Justícia	High Court of Justice
Testimoniatge	Testimony
Testimonis, perits i acusats	Testimonies, experts, and defendants
Tràmit d'impugnació	Challenge procedure
Tutela institucional	Institutional guardianship
Tutela judicial	Judicial protection
Tramitació	Processing
Tribunal civil	Civil court
Tribunal	Court
Tribunal del jurat	Jury Court
Text legal	Legal text
Unanimitat	Unanimity
Unitats de valoració forense integral	Comprehensive forensic assessment units
Veredict	Verdict

Veredict d'inculpabilitat	Not guilty verdict
Veredict de culpabilitat	Guilty verdict
Violència de gènere	Gender-based violence
Violència domèstica	Domestic violence
Víctimes de la violència de gènere	Victims of gender-based violence
Violència física i psicològica	Physical and psychological violence
Valors constitucionals	Constitutional values
Vexacions lleus	Minor vexations

II. LLEIS ORGÀNIQUES

En aquest apartat s'inclouen els enllaços per accedir a les quatre lleis orgàniques que s'han utilitzat per realitzar el glossari traductològic.

- 1979. Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària. («BOE» 239, de 5-10-1979.)

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1979/12/31/pdfs/A00046-00056.pdf

- 1989. Llei 18/1989, de 25 de juliol, de bases sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària. («BOE» 178, de 27-7-1989.)

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1989/12/31/pdfs/A00136-00138.pdf

- 1995. Llei Orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat. («BOE» 122, de 23-5-1995.)

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/1995/12/31/pdfs/A00132-00150.pdf

- 2004. Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. («BOE» 313, de 29-12-2004.)

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2005/01/01/pdfs/A00249-00279.pdf

